

Ystad-Österlenregionens
miljöförbund

PROJEKT

Förbränningsanläggningar för förbränning av hela djurkroppar

Rapport avseende tillsynsprojekt 2015

Syfte och mål

Syftet med projektet var att identifiera aktuella verksamheter med förbränning av animaliska biprodukter i primärproduktionen och genomföra tillsyn med avseende smittskydd enligt europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 samt kommissionens förordning (EU) nr 142/2011 och med avseende miljöskydd enligt miljöbalken 1998:808.

Bakgrund

En förbränningsanläggning som enbart tar emot hela djurkroppar ska vara godkänd av Jordbruksverket. Exempel på sådana anläggningar är vissa krematorier och gårdspannor som används för djur som dött på gården. Jordbruksverket är kontrollmyndighet vid samtliga förbränningsanläggningar som förbränner animaliska biprodukter utom gårdspannor och sådana anläggningar som förbränner matavfall av kategori 3. Gårdspannor, som förbränner djur som dött i primärproduktionen, har kommunal tillsyn.

Vilka krav ställs enligt lagstiftningen?

Animaliska biprodukter ska lagras på ett ändamålsenligt sätt och förbrännas så snart som möjligt. För att risker för kontaminering ska kunna undvikas ska anläggningarna ha lämpliga möjligheter till rengöring och desinficering av behållare och fordon, företrädesvis i ett särskilt utrymme varifrån avloppsvattnet omhändertas på ett ur miljösynpunkt riktigt sätt. Animaliska biprodukter ska samlas in och transporteras i förseglade, nya förpackningar eller övertäckta, läckagefria behållare eller fordon.

Anläggningarna ska vara placerade på hårt, väl-dränerat underlag och det ska finnas tillfredsställande skyddsanordningar mot skadegörare såsom insekter, gnagare och fåglar. För att säkerställa att detta fungerar fullt ut ska även ett dokumenterat program för bekämpning av skadegörare tas fram och följas.

Personalen ska ha tillgång till lämpliga installationer för personlig hygien, såsom toaletter, omklädningsrum och tvättställ, om detta är nödvändigt för att undvika risk för kontaminering. Personal som arbetar på anläggningen ska byta ytterkläder och skor innan de hanterar djur eller foder. Det ska finnas dokumenterade rengöringsrutiner för alla delar av anläggningen och det ska finnas lämplig utrustning för rengöring och lämpliga rengöringsmedel. Hygienkontrollen ska omfatta regelbundna inspektioner av miljön och utrustningen.

Förbrännings- eller samförbränningsanläggningen och djuren samt deras foder och strö ska hållas fullständigt åtskilda, för att minimera risker för smittspridning.

Den utrustning som används för att driva förbränningsugnen får endast vara avsedd för detta ändamål och får inte användas någon annanstans på jordbruksföretaget, alternativt rengöras och desinficeras innan den används för andra ändamål. Fordon och returbehållare samt all återanvändbar utrustning och alla återanvändbara apparater som kommer i kontakt med animaliska biprodukter ska hållas rena.

Förbrännings- eller samförbränningsanläggningarna ska utformas, utrustas, byggas och drivas på ett sådant sätt att temperaturen på förbränningsgaserna höjs på ett kontrollerat och homogent sätt även under de mest ogynnsamma förhållandena, till en temperatur på 850 C i minst 2 sekunder eller 1 100 C i 0,2 sekunder, uppmätt i omedelbar närhet av innerväggen tillförbrännings- eller samförbränningskammaren eller vid någon annan av den behöriga myndigheten godkänd representativ punkt i förbrännings- eller samförbränningskammaren. Alla mätvärden avseende temperatur ska registreras och återges på ett lämpligt sätt.

Restprodukter från förbränning och samförbränning ska minimeras i fråga om mängd och skadlighet. Sådana restprodukter ska, i tillämpliga fall, återvinnas direkt i anläggningen eller utanför denna i enlighet med relevant unionslagstiftning eller bortskaffas i en godkänd deponi. Torra restprodukter, inbegripet stoft, ska transporteras och mellanlagras på ett sådant sätt att spridning i miljön förhindras, t.ex. i slutna behållare.

Den driftansvariga ska i händelse av haveri eller vid onormala driftsförhållanden i en förbrännings- eller samförbränningsanläggning inskränka eller stoppa driften så snart detta är praktiskt möjligt, till dess att normal drift kan återupptas.

Förpackningsmaterial ska bortskaffas genom förbränning eller på annat sätt i enlighet med gällande lagstiftning.

Genomförande

Miljöförbundets tillsynsplanering för 2015 omfattade alla verksamheter med godkännande från Jordbruksverket att förbränna hela djurkroppar i Ystads, Simrishamns och Tomelilla kommun. Verksamhetsutövarna kontaktades via skrivelse alternativt via telefon eller e-post för tidsbokning av den återkommande tillsynen.

Totalt inspekterades 16 verksamheter i projektet varav 10 anläggningar klassas som B-verksamheter och 6 verksamheter klassas som C-verksamheter enligt miljöprövningsförordningen (2013:251). Inspektion utfördes tillsammans med verksamhetsutövaren och började med en genomgång där en aktuell checklista gicks igenom. Därefter gjordes en okulär besiktning av de aktuella delarna av fastigheterna så som transport av kadaver ur stallarna, förvaring av döda djurkroppar, förbränningsförlopp, och askhantering. Tillsynstillfället avslutades med att sammanfatta de huvudsakliga intrycken och eventuella bristerna för verksamhetsutövaren.

Efteråt skickades inspektionsrapporter till verksamhetsutövarna där eventuella brister påpekades.

Resultat

Generellt bör framhållas att förbränning av hela djurkroppar med godkännande från Jordbruksverket i Ystads, Simrishamns och Tomelilla kommun sker med avseende smittskydd på ett sätt med goda rutiner. Verksamhetsutövarna har god kännedom om vilka risker som kan förknippas med hantering av kadaver och hur hantering för att minimera smittspridning på bästa sätt bör ske.

Tillsynen avgränsades till förbränningsprocessen med tillhörande moment, dvs alla övriga moment som fångas upp i den övriga lantbrukstillsynen uteslöts för att göra samma gränsdragning för samtliga verksamheter. Detta innebar att ex spridning av aska kontrolleras i samband med lantbrukstillsynen för att undvika dubbel tillsyn.

50 % av verksamheterna (dvs 8 av 16) hade inga allvarliga avvikelser som föranledde till åtgärder om krav. 50 % av de besökta verksamheterna hade avvikelser som föranledde krav om åtgärd främst kopplade till rutiner med avseende mätning och dokumentering av förbränningstemperatur.

Slutsats

Generellt finns god kunskap bland verksamhetsutövare som förbränner hela djurkroppar vad gäller smittskydd och miljörelaterade frågor. Tyngdpunkt på framtida tillsyn bör ligga på kontroll av temperatur samt dokumentation då denna brist var återkommande hos flera verksamhetsutövare. Tillsyn av förbränningsanläggningar för förbränning av hela djurkroppar kan med fördel genomföras i samband med tillsyn enligt miljöbalken av lantbruket på de verksamheter som omfattas av återkommande tillsyn i Miljöförbundets regi. Förslagsvis bör samma tidsintervall gälla för tillsyn av B-verksamheter inom Miljöförbundets upptagningsområde.